

Dierenartsen partners in ketenconcept 'Varken op z'n Best'

Broer de Boer

Een ketenconcept dat de varkensvleeskwiteit verhoogt en de keten transparant, duurzaam en stuurbaar maakt. Dat is de initiële doelstelling die Van Loon Group in de herfst van 2020 voor ogen had bij de start van 'Varken op z'n Best', VOB. Een team ondersteunt op proactieve wijze individueel de deelnemende vleesvarkenshouders.

Chris Schouten, varkensdierenarts bij adVee: "Wat hier neergezet is, legt een nadrukkelijke bodem, met doelen en structuren."

FOTO: ADVEE

De bedrijfsdierenarts, de vleesvarkenshouder, zijn voer voorlichter en de Live Stock-coördinator van Best Star Meat, onderdeel van Van Loon Group, vormen het zogenoemde Varkens Advies Team. Op bedrijfsniveau ligt de focus op het managen van gezonde varkens. Die groeien beter op, hebben een lagere voerbehoefte en de uitval is significant lager. "Door maximale samenwerking in de keten verbetert de varkenshouder zijn rendement", vertelt Stan Quinten. Hij is commercieel directeur van Best Star Meat. "Met VOB spannen we ons in om tot een betere vlees- en karkaskwaliteit te komen die duurzamer en diervriendelijker is geproduceerd. De integrale aanpak met alle schakels in de keten baseren we op drie elementen: kwaliteitsmanagement, duurzaamheid en keteninformatiesysteem. De vleesvarkens die wij kopen, verkeren in optimale gezondheid." Quinten verwacht van de partner-dierenartsenpraktijken een proactief beleid in de keten voor diergezondheid en -welzijn. Nieuwe ideeën zijn welkom; als ze tot een verbetering leiden kunnen ze uitgerold worden.

Keuzes maken

Er participeren nu circa honderd vleesvarkenshouders in VOB. Biggenleveranciers moeten aan de eisen van VOB voldoen. Dezelfde bedrijfsdierenarts, zoals je dat bij Spaanse integraties ziet, is (nog) niet aan de orde. De deelnemende bedrijven in concept moeten wel kiezen voor de diensten van adVee Dierenartsen of De Varkenspraktijk. Meetbare gezondheidsdoelstellingen op de varkenshouderijen zijn: salmonella-status categorie 1 op het bedrijf; een antibioticagebruik < 5 DDD; beperkte gebruikmaking van vaccins; deelname aan het Hycare-concept en > 95 procent gezonde dieren in het slachthuis. Voor realisatie is hieraan voor de varkenshouder een financieel beloningssysteem gekoppeld. Varkensarts Marrina Schuttert (De Varkenspraktijk) heeft met haar collega's enkele tientallen VOB-bedrijven onder haar hoede. Ze is enthousiast over het ketenconcept en noemt het niet per se beter, maar anders. "Als dierenarts werk ik hierin op basis van een *manual* met voorwaarden op het gebied van onder andere diergezondheid. We voorzien veel zaken van scores, waaronder het bedrijfsmanagement. Het Varkens Advies Team bespreekt dit driemaandelijks en dat geeft inzicht en transparantie over de gang van zaken op het bedrijf. Deze aanpak zie ik als eenduidig en geborgd." Normaal is de varkenshouder de klant. Ervaart zij werken in zo'n keten ook anders? Schuttert: "Naast een overkomst met de boer spelen er nu ook zaken vanuit deze integratie. Dit vergroot mijn inzicht in die andere schakels van de keten. Ik ervaar het als bijzonder dat nu ook de vleesverwerker/ketenregisseur aan tafel zit en meepraat over het voortraject om tot afzet te komen met een geborgde kwaliteit. VOB zorgt voor een stuk ketentrots bij alle partners."

Genetica

Aan de vermeerderingszeugen zijn binnen dit concept geen specifieke genetische voorschriften verbonden. Schuttert: "Verschillen

hierin zijn ons bekend. Bij genetisch hoog-productieve zeugen luistert het management heel nauw. Dat zet zich deels voort bij de vleesvarkens." Fokkerijorganisaties TopigsNorvin en PIC stemmen de fokwaarden van de te gebruiken eindberen in de vermeerdering af op de VOB-eisen. "Spiermassa- en spekdiktevererving op een bepaald gewicht zijn daarbij van groot belang", vertelt commercieel manager Ger Spreuwenberg. "De afgelopen tweeënhalf jaar hebben we daartoe speciale beren geselecteerd uit onze TN Tempo-beren. Die vererven robuuste biggen en vleesvarkens met weinig uitval. Deze beren geven ook minder geurafwijkingen door."

Doelen en structuren

AdVee Dierenartsen, de andere aangesloten praktijk bij VOB, begeleidt 25 bedrijven uit deze keten. Chris Schouten, varkensarts bij deze praktijk, geeft aan dat de bedrijfsdierenartsen het aangevoerde diermateriaal in de gaten houden. "Als we iets bijzonders constateren ondernemen we actie. Ik vind de integrale aanpak om alle facetten te ondersteunen een groot pluspunt. Het gaf me een impuls, dat iedereen in de keten structureel bij het concept betrokken is, ook vanuit de voorkant." Volgens hem ligt er voor de dierenartsen nu een veel duidelijker opdracht. "Daardoor gaan we nog serieuzer om met zaken op het gebied van bijvoorbeeld darmgezondheid, de waterkwaliteit. Binnen VOB is het ook een uitdaging om niet te snel naar vaccins te grijpen. Juist beheersbaarheid en preventie vormen veterinaire belangrijke randvoorwaarden om varkensgezondheid naar een hoog niveau te tillen." Schouten benadrukt dat er al veel structureel overleg is met andere erfbetreders, maar "wat hier neergezet is, legt een nadrukkelijke bodem, met doelen en structuren. Het betreft minimale eisen die je stapje voor stapje verder kunt ontwikkelen door ze vast te leggen in de *manual*, zoals facetten van de ingevulde Welzijnscheck. Mijn ervaring tot dusverre is

dat deze aanpak, op basis van vrije keuze, de varkenshouders enthousiasmeert: structuur en een getalsmatige beoordeling maken zaken hanteerbaarder. De ervaringen en extra kennis die we opdoen door meer structuur en checklisten en wat we leren, nemen we ook zeker mee naar andere varkenshouders", aldus Schouten. S

Alle leveranciers omzetten naar Varken op z'n Best

De nieuwe keten kent een integrale aanpak. Alle relevante data worden voor alle partijen inzichtelijk gemaakt. Circa honderd combinaties van vermeerderers/vleesvarkenshouders, gesloten of grotendeels gesloten bedrijven meldden zich inmiddels aan. Best Star Meat, onderdeel van Van Loon Group, rolt dit concept uit. De ambitie is landelijk alle leveranciers naar VOB om te zetten. Volgens Stan Quinten betreft dat een weekproductie van 20.000 vleesvarkens. Bovendien richten ze het oog ook op het buitenland. "Varkenshouders houden veel vrijheden, maar moeten lef hebben om te kiezen voor het concept. Sommige keuzes zijn enigszins beperkt, zoals de genetica. De ketenpartners zijn: voerleveranciers AgruniekRijnvallei en De Heus Voeders; fokkerijorganisaties PIC en Topigs Norvin. Vanuit de veterinaire zijde zijn dat de dierenartsenpraktijken De Varkenspraktijk en adVee Dierenartsen.